

Het verdriet van Medea

Natalie Haynes bij Meulenhoff:

De kruik van Pandora (non-fictie)

De blik van Medusa (fictie)

De macht van godinnen (non-fictie)

Het verdriet van Medea (fictie)

Natalie Haynes

Het verdriet van Medea

ROMAN

Vertaald door Henny Corver en Frits van der Waa

MEULENDORFF

ISBN 978-90-290-9745-1

ISBN 978-90-290-9768-0 (e-book)

NUR 302

Oorspronkelijke titel: *No Friend to this House*

Omslagontwerp: Emma Pidsley, Mantle Art Department, bewerkt door
Pinta Grafische Producties

Auteursfoto: © Dan Mersh

Vormgeving binnenwerk: Steven Boland

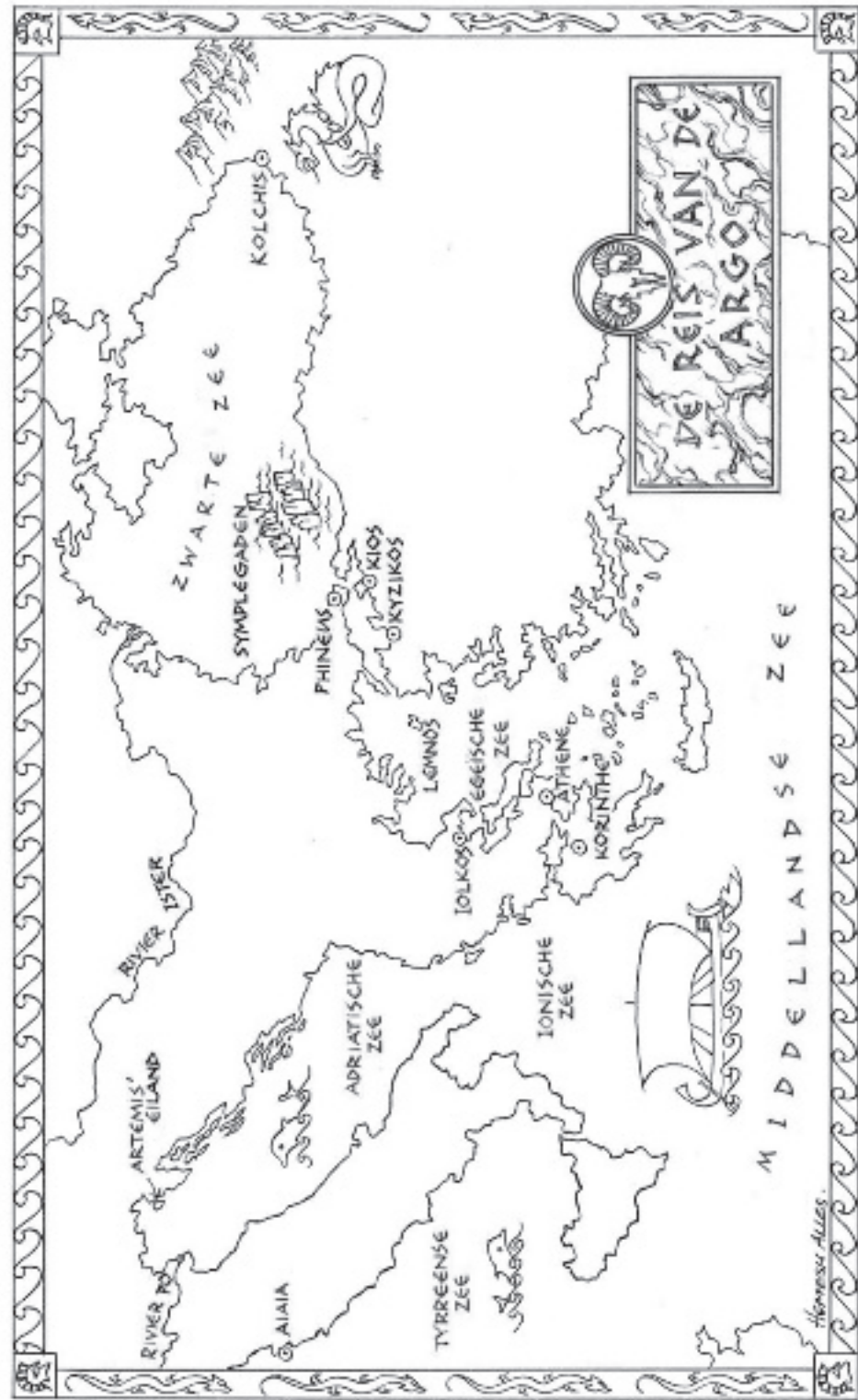
© 2025 Natalie Haynes. First published in 2024 by Mantle, an imprint of Pan
Macmillan, a division of Macmillan Publisher International Limited

© 2026 Nederlandse vertaling Henny Corver, Frits van der Waa en
Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar
gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of
op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van
de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk
niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training
and similar technologies.

Voor Maria, met liefde

Personages

Iolkos

ALKIMEDE, moeder van Jason, getrouwd met
AISON, verdreven koning van Iolkos en broer van
PELIAS, koning van Iolkos, vader van dochters
IFIAS, priesteres van Artemis

De Argo

Vele helden, onder wie
JASON, de gezagvoerder van het schip
HERAKLES, een lid van de bemanning
HYLAS, jong bemanningslid tegen wil en dank
ZETES, zoon van Boreas, de noordenwind, broer van
KALAÏS, een ander bemanningslid
EUFEMOS, een bemanningslid met rappe handen
TIFYS, de roerganger van het schip

Het eiland Lemnos

Vele vrouwen, onder wie
EIONE, een Lemnische vrouw, buurvrouw van
EUNEA, een andere Lemnische vrouw
HYPISYPYLE, koningin van Lemnos, dochter van
THOAS, oude koning van Lemnos
POLYXO, voedster en raadgeefster van de koningin

IFINOË, jeugdvriendin van Hypsipyle
ALKIPPE, gevangen Thracische vrouw
MENIPPE, gevangen Thracische vrouw

Ontmoet (of ontweken) tijdens het vervolg van de reis

KLEITE, onvergetelijke koningin van de Dolionen
NAJADEN, boomninfen
PHINEUS, een waarzegger die beter had moeten weten
PELEIA, de Griekse naam voor een duif
SYMPLEGADEN, Botsende Rotsen, een gevaarlijke plek op zee
PHYLLIS, een nimf die op een veilige wijkplaats woont
THEOFANE, jonge, door Poseidon meegevoerde vrouw, die hield van
CHRYSMALLOS, haar kind
INO, tweede vrouw van
ATHAMAS, vader van
HELLE en PHRIXOS, kinderen van
NEFELE, godin van de wolken
KIRKE, tovenaars en godin, tante van Medea
ARETE, koningin van de Phaiaken, vrouw van
ALKINOËS, koning van de Phaiaken

Kolchis

AIETES, koning van Kolchis, vader van
MEDEA, zijn jongste kind, een machtige tovenaars, en
APSYRTOS, haar oudere broer, en
CHALKIOPE, hun oudere zuster, moeder van
ARGOS, MELAS en PHRONTIS
NEAIRA, koningin van Kolchis, in naam althans, moeder van
Chalkiope, Apsyrtos en Medea

Korinthe

KREON, koning van Korinthe, vader van
GLAUKE, prinses van Korinthe
AIGEUS, koning van Athene, op doorreis

Goden

ARTEMIS, godin van de jacht en onbetreden oorden
AFRODITE, godin van de liefde, getrouwd met
HEFAISTOS, smid van de goden
EOS, godin van de dageraad, getrouwd met Tithonos
HARPIJEN, gevleugelde roofgodinnen, zusters van
IRIS, godin van de regenboog
POSEIDON, god van de zee
ERATO, muze van de liefdesgedichten
HERA, koningin der goden
ATHENE, godin van de wijsheid en de krijgskunst
EROS, zoon van Afrodite
HELIOS, zonnegod
HEKATE, onderwereldgodin van de duistere machten
SELENE, maangodin, ook bekend als Mene, geliefde van
ENDYMION, een beeldschone slapende jongeling

λέγουσι δ' ἡμᾶς ὥς ἀκίνδυνον βίον
ζῶμεν κατ' οἴκους, οἱ δὲ μάρνανται δορί,
κακῶς φρονοῦντες: ὥς τρις ἂν παρ' ἀσπίδα
στήναι θέλοιμ' ἂν μᾶλλον ἢ τεκεῖν ἅπαξ.

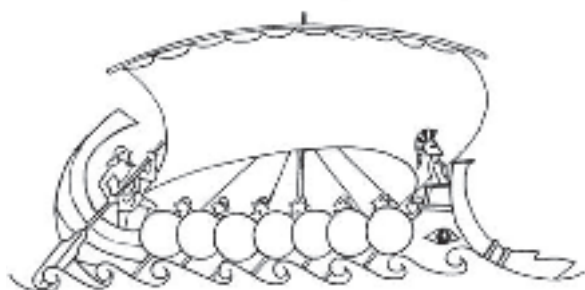
Men zegt wel dat wij thuis een ongevaarlijk
leven leiden, terwijl zij de oorlog ingaan.

Een domme gedachte. Liever drie keer naar
het front dan eenmaal te bevallen van een kind.

Euripides, *Medea*, 248-251 (vertaling Gerard Koolschijn)

DEEL EEN

De reis van de Argo

Argo

Was de Argo maar naar de bodem van de zee gezonken

Het was niet bepaald de schuld van de Argo.

Dat soort dingen zeiden de mensen in die tijd: als je niemand de schuld kon geven, zei je dat het aan het schip lag. Maar Jason liet zijn Argonauten niet over al die zeeën roeien omdat hij de gezagvoerder van de Argo was; de mannen bouwden de Argo omdat Jason het vlies wilde gaan zoeken. Dus als je probeerde het begin van dit verhaal te vinden, is dat waar je naartoe zou gaan: naar de glanzende zachtheid van de gouden ram. Zou je de dag kiezen waarop hij geboren werd? Of de dag dat hij in Hellas verscheen om twee kinderen te redden die op het punt stonden hun leven te verliezen?

Maar wij beginnen op de plek waar het schip het zeegat koos.

Alkimedede

in plaats van met wiekende riemen

Alkimedede had nooit veel geluk gekend in haar leven en vertelde dat ook aan iedereen die maar wilde luisteren. Ze begreep natuurlijk wel dat anderen konden denken dat ze veel geluk had gehad omdat ze als jonge vrouw getrouwd was met Aison, de oudste zoon van de bejaarde koning van Iolkos. Dat was echt zoiets waar meisjes in hun gebeden om vroegen: alstublieft, Hera, als ik groot ben, laat me dan met een koning trouwen, net als u. En haar gebeden waren bijna in vervulling gegaan. De oudste zoon van een koning zou op den duur koning worden, en dus hoefde Alkimedede alleen maar te wachten.

En dat was misschien waar ze de plank had misgeslagen. Ze had dom genoeg gedacht dat de schikgodinnen haar een gunstig lot hadden toebedeeld: de bejaarde koning zou doodgaan en zij zou koningin worden. En – nog iets wat bijdroeg aan haar geluk – Aison was een zachtmoedige, vriendelijke jongeman die nooit zijn stem verhoef of bij een discussie het laatste woord wilde hebben. Zijn vader vaardigde van tijd tot tijd decreten uit en liet alle andere beslissingen over aan zijn vrouw. Ook dat stond Alkimedede wel aan, omdat ze het enige kind van haar ouders was en nooit had geleerd om zich naar een ander te schikken. En ze waren allebei nog zo jong: haar man had nog tijd te over om bazig en weerbarstig te worden.

Toen de oude koning stierf, rouwde Alkimedede voor de bui-

tenwereld, maar inwendig verkneukelde ze zich. Ze zou de oude tiran niet missen, en dacht niet dat veel anderen dat wel zouden doen. En ze verheugde zich erop dat Aisons jongere broer Pelias minder te zeggen zou hebben, terwijl haar invloed zou toenemen. Het koninklijk paleis zou nu een vorst en een vorstin hebben, zoals het hoorde. Zoals ze haar vriendinnen en – toen die het hadden opgegeven naar haar te luisteren – haar slavinnen aldoor vertelde, was dat de laatste keer geweest dat ze zich gelukkig had gevoeld.

Want, zo merkte ze, dat Aison zo zwak was kwam niet doordat hij nog jong was. Het lag gewoon in zijn aard. En Pelias wist dat al sinds zijn prilste jeugd, sinds de eerste keer dat hij een speelgoedratel pakte die van zijn broer was en het vertikte om die terug te geven. Hij keek toe terwijl Aison probeerde hem het hondje van klei afhandig te maken, en schreeuwde en gilte tot Aison afdroop. Hij was nooit vergeten hoe snel zijn broer het opgaf, zelfs wanneer die iets heel graag wilde. Aan hun kindertijd had hij een eenvoudige les overgehouden: wat Aison ook wilde, het woog niet op tegen Pelias' drang om alles te willen hebben.

En dus maakte Pelias zich meester van de troon van Iolkos. Hij vroeg zijn broer niet om de macht te delen, bood het hem ook niet aan: hij greep hem gewoon. En Aison liet hem begaan, omdat hij geen idee had wat hij moest doen of er tegen kon uitrichten. Had hij dan de wapens moeten opnemen tegen zijn eigen broer? Zou ook maar een van hun onderdanen een burgeroorlog willen? Was het niet beter om Pelias maar te laten houden wat hij zo graag wilde hebben, en bloedvergieten te voorkomen?

Alkimedea had haar zwager noch haar man deze schande vergeven: zwanger en wel was ze het paleis uitgezet, terwijl Aison zich gelaten had neergelegd bij hun geslonken status. Was hij niet bereid de strijd aan te binden, vroegen de vrouwen van Iolkos, al was het dan niet voor zichzelf, maar voor de toekomst van zijn zoon? En hun mannen en broers gaven allemaal hetzelfde antwoord: Aison zou nooit het gevecht aangaan, waarvoor dan ook.

En zo had de stad nu Pelias als vorst: een gramstorige man die achter de blik van ieder ander zijn eigen ambities meende te bespeuren. Als Alkimedé de kwestie onbevangen had kunnen bezien was het haar vast niet ontgaan dat Pelias zijn broer weliswaar het koninkrijk afhandig had gemaakt, maar daardoor alleen maar ongelukkiger was geworden. Hij stuurde boodschappers naar het orakel in de hoop complotten tegen hem bloot te leggen, maar liet ze vervolgens meteen weer teruggaan om de vraag opnieuw te stellen, omdat hij de antwoorden niet vertrouwde. De onwettige koning was nog altijd dezelfde als vroeger: een tobberige, verongelijkte man.

De vroedvrouwen werden door vrees bevangen toen hij een dochter kreeg, en daarna nog een, en nog een: niemand wilde immers een koning slecht nieuws brengen. Maar de geboortes van zijn dochters hoorden tot de weinige dingen in Pelias' leven die niet zijn ergernis wekten. Dochters zouden voor hem zorgen op zijn oude dag, maar nooit een bedreiging vormen voor zijn machtspositie. Had het noodlot hem een zoon geschonken, dan had die nooit het eind van zijn kindertijd gehaald. Zijn neef – die met een onthutsende vaart opgroeide van kind tot man – was al bijna even ongewenst.

Dat bracht Alkimedé bij de tweede bittere tegenslag die haar getroffen had, al was die vermomd als een zegening. Ondanks de pijnlijke teleurstellingen die ze had moeten verduren verliep haar zwangerschap voorspoedig. En ze had het leven geschonken aan een gezonde zoon, die volgens iedereen het evenbeeld van zijn vader was. Maar vervolgens riepen de goden verdere gezinsuitbreiding wreed een halt toe. Wat had ze gedaan om Eileithyia, de godin van het kraambed, te mishagen? Ze vroeg het herhaaldelijk aan iedereen die maar wilde luisteren. Maar niemand had een antwoord voor haar, behalve Aïson, die vroeg of één gezonde zoon niet genoeg voor hen was.

En dat was hij niet, natuurlijk niet, want er was nog een derde gemene streek die de schikgodinnen Alkimedé hadden geleverd. In weerwil van alles wat ze haar zoon had ingeprent toen hij nog

een kind was, had hij er zijn zinnen op gezet om een held te worden. En omdat alle vrouwen van Iolkos domme ganzen waren die alleen al bij het idee van avonturen in katzwijn lagen, kon ze haar zorgen niet eens met hen delen. Zij vonden het een voor de hand liggende gedachte dat een heroïsche expeditie de familie-eer luister zou bijzetten, maar zo keek Alkimedee er bepaald niet tegen aan. Het lot had haar maar één kind gegund, een zoon die bovendien zo weinig om haar gaf dat hij zomaar de zee op wilde in een nooit eerder beproefde boot, zonder zich er een moment om te bekommeren wie er tijdens zijn afwezigheid voor zijn moeder zou zorgen.

En natuurlijk had ze – alweer – niets aan Aison gehad toen Pelias zijn doortrapte plan bekendmaakte. De koning had namelijk verklaard dat Iolkos een gulden vlies nodig had, een magische schapenvacht uit een ver land overzee. Veel meer wist Pelias er niet over te vertellen: een of ander geschenk van een godin aan haar kinderen, zoiets? De schoonheid en de toverkracht ervan waren legendarisch; het verhaal ging dat het elk land dat het bezat rijkdommen zou brengen. Maar Pelias was al rijk en had geen behoefte aan bijzondere hebbedingen. De voornaamste eigenschap die het vlies voor hem begerenswaardig maakte was dat het zich zo ver weg bevond, en zo lastig te bereiken was over al die gevaarlijke zeeën.

Algauw diende zich een scheepsbouwer aan, en een bemanning. Vanuit heel Griekenland stroomden mannen toe die deel wilden hebben aan deze grootse onderneming. Pelias kon nauwelijks een grijs onderdrukken toen de boodschapper zei dat Jason – de neef van de koning zelf – hoopte zijn ouders en zijn oom met trots te vervullen door de leiding van de expeditie op zich te nemen. Het was niet speciaal Pelias' bedoeling dat Jason daarbij de dood zou vinden, al zou hij geen traan laten als dat toch gebeurde. Hij wilde alleen maar dat zijn neef – en iedere andere man die aanspraak dacht te kunnen maken op iets wat Pelias als zijn eigendom beschouwde – uit zijn koninkrijk zou verdwijnen en nooit meer terug zou komen, iets wat de bemanning van dat schip natuurlijk ook nooit zou kunnen na zo'n ondoenlijke taak op hun schouders te

hebben genomen. De schande van een mislukking zou ieder die gespaard bleef voorgoed uit de buurt houden.

En zo telde Alkimedé op een zonnige lenteochtend een hele nieuwe reeks tegenslagen af waarmee de schikgodinnen haar hadden bezocht. Jason kwam afscheid nemen van zijn moeder en probeerde zijn vader te troosten, die al maanden voordat zijn zoon over de tocht was begonnen het bed had moeten houden. Alkimedé hoopte nog steeds Jason van de reis af te brengen. Hoe kon hij haar zomaar in de steek laten? Het was beter geweest als ze dood was gegaan voor aldus aan haar lot overgelaten te worden, zonder iemand die haar kon helpen voor zijn vader te zorgen.

Jason deed zijn best om Alkimedé gerust te stellen, drukte haar op het hart dat hij gauw in Iolkos terug zou zijn en beloofde dat hij het gulden vlies zou meenemen om te bewijzen wat hij waard was. Ze zou trots op hem zijn, dat wist hij zeker. Maar zijn moeder was al voordat haar zoon was geboren gewend geraakt aan teleurstellingen. En daar was ze niet meer van af te brengen.

Ifias

naar het land Kolchis te reizen;

De woorden die Ifias ongezegd liet zouden de hemel in beroering hebben gebracht en de wateren van de zee uiteen hebben doen wijken.

De voorgaande avond had ze voor het altaar van Artemis gestaan en in stilte gebeden tot de schutsgodin van haar stad. Er was op dat uur niemand anders in het heiligdom, niemand dan het beeld van de godin. Artemis rees hoog op boven Ifias, haar linkervoet stevig op de sokkel geplant, de rechtervoet naar achteren, met opgeheven hiel. De gouden riemen van haar sandalen en de gouden zoom van haar gewaad fonkelden in het flakkerende licht van de flambouwen. Er lag een serene uitdrukking op het gelaat van de godin en uit haar vlecht sliertten een paar losse haren. Iets aan haar houding, aan de manier waarop de beeldhouwer Artemis midden in een beweging had getroffen, bezorgde Ifias een ongedurig gevoel, alsof ook zij op het punt stond op reis te gaan. Maar toen de priesteres een verdwaalde grijze haar van haar chiton plukte, herinnerde dat haar eraan dat er voor haar geen reis was weggelegd.

Ifias keek glimlachend op naar de maan terwijl ze door de tempel liep en naging of alles in orde was. Bij volle maan was Artemis altijd dicht bij haar. Maar toen ze omkeek naar de schaduwen die haar omringden, werd ze opnieuw bestormd door die visioenen, glashelder en verschrikkelijk: beelden van de jonge man die van

plan was de volgende dag uit te varen. Ze zag dat hem dodelijke beproevingen te wachten stonden – korte, gruwelijke flitsen – alsof ze opkeek naar een pikzwarte hemel die verlicht werd door plotselinge bliksemschichten. Ifias bad om hulp, maar de godin wachtte met haar tijding tot ze sliep en bracht die toen over in een droom.

Toen Ifias de volgende ochtend de godin haar dank betuigde voelde ze hoe slap haar knieën waren. Moe als ze was bracht de priesteres toch de kracht op om deze taak te volbrengen. Ze hoefde nu alleen nog te wachten op het juiste moment. En ze wist dat dat naderde, omdat de mensen in de stad het over niets anders hadden nu de mannen de laatste voorbereidingen troffen voor de reis. Iedereen die de tempel passeerde waar Ifias op de brede marmeren traptreden stond, had weer een ander nieuwtje voor haar.

Ze voelde de spanning in de stad oplopen terwijl de mannen zich opmaakten om uit te varen en de vrouwen om te treuren, maar zelf had ze daar geen deel aan. Als de mannen eenmaal de raadgeving van Artemis hadden vernomen, zou hun onhaalbare onderneming immers haalbaar worden. De priesteres zag de straat volstromen met mensen die wilden gaan kijken hoe de Argo zijn veilige ligplaats verliet. Dit was een dag waarover ze later hun ongelovige kinderen en kleinkinderen zouden vertellen: wij waren erbij. En zoals altijd wanneer er iets bijzonders aan de hand was, waren er kooplui die grossierden in eten, offerandes en amuletten die een zeeman of de achterblijvers geluk moesten brengen.

Het rumoer werd luider, dus Ifias wist dat Jason het huis van zijn ouders had verlaten en nu op weg was naar de haven. Nog even en hij zou vlak langs de tempel komen: ze had het al gezien, in haar droom. Ze ging een trede lager staan om dichterbij de weg te zijn, zodat ze zichzelf hoorbaar kon maken, maar zonder haar goede uitkijkpost kwijt te raken.

Maar toen Jason ten slotte de hoek van de straat omkwam, nog voordat hij bij haar was, drong de menigte opeens op, een plotselinge vloedgolf waarin de oude vrouw werd meegesleurd, weg van de tempel. Jason was een heel knappe man geworden,

dacht Ifias, terwijl ze met de mensenmassa meeschuifde om op de been te blijven. Het viel niet te ontkennen. Zelfs Artemis zou hem met welgevallen bezien: hij leek wel haar tweelingbroer, de zon tegenover haar maan. Ifias voelde hoe ze zijn kant uit werd getrokken en toen kwam het ogenblik dat ze contact maakten, dat hun blikken elkaar kruisten.

De priesteres voelde de vonk overslaan. Ze wist dat Jason haar had gezien en zijn plannen met haar wilde bespreken. Maar juist toen ze haar mond opende om iets te zeggen, kwam de maalstroom van mensen weer in beweging en bleef ze achter terwijl hij voortschreed. Ze voelde zich duizelig en verweesd, alsof ze in haar dromen wakker was geweest en nu sliep. Ifias verloor bijna haar evenwicht, maar twee jonge priesteressen uit de tempel, die hadden gezien dat ze in moeilijkheden verkeerde, snelden toe om haar te helpen.

‘Was er iets dat u hem moest vertellen?’ vroeg een van hen. Het duurde even voor de woorden tot Ifias doordrongen en ze beseftte wat de jonge vrouw vroeg.

‘We zouden een boodschapper kunnen sturen,’ zei de andere. ‘Of zelf het bericht aan hem kunnen doorgeven.’

Ifias zag de opwindende op hun gezicht, maar het wilde haar niet te binnen schieten wat daar de oorzaak van kon zijn. Ze had een boodschap voor iemand, dat wist ze nog wel. Ze had op het punt gestaan die uit te spreken, maar had het niet gedaan. En dat was alles wat ze wist op te diepen uit haar geheugen, terwijl ze met betraande ogen knipperde tegen het schelle ochtendlicht. Nooit meer zou ze zich de woorden herinneren die Artemis haar had ingegeven, net zomin als dat vluchtige moment waarop Jason haar had gezien en langs haar heen was gelopen, zonder stil te staan om afscheid te nemen van de godin of haar priesteres. En de godin zou zich afzijdig houden van Jasons queeste omdat hij, door zijn weg te vervolgen, haar had veronachtzaamd.

Sommige mensen zijn voorbeschikt om bij de goden in de gunst te staan. Althans, zo kan dat lijken, voor een poosje.

Afrodite

door de duistere Symplegaden;

Afrodite zat bij Pafos op haar rots en keek uit over de Cypriotische Zee. Geen wonder dat ze altijd hierheen ging wanneer een van de andere goden haar misnoegen had gewekt. Terwijl het zonlicht danste op de glinsterende golven ervoer ze iets wat in de buurt kwam van afgunst dat iets anders dan zichzelf zo mooi kon zijn. De Gratiën waren bezig haar bad klaar te maken, en dat was een aangenaam vooruitzicht. Als haar huid straks gemasseerd was met olie en ze een nieuw gewaad kon aanschieten zou ze zich misschien minder geprikkeld voelen. Ze liet het puntje van haar tong langs de binnenkant van haar tanden glijden omdat dat de enige manier was die ze wist om haar boosheid te uiten zonder de volmaakte vorm van haar mond te verstoren. Maar ze kon haar woede niet langer binnenhouden. Hoe – ze schreeuwde het woord geluidloos tegen het milde briesje in – hoe kon iemand zo stom zijn om haar te negeren? Hoe?

Ze verfoeide het wanneer haar man haar telkens weer in de steek liet om... Ze aarzelde even. Wapens te smeden? Speerpunten? Wat het ook was. Het deed er amper toe, want als hij die niet maakte zou iemand anders het wel doen. Mannen hadden altijd dingen nodig waarmee ze een ander konden verwonden. En de andere goden ook, vermoedde ze. De eeuwige schoonheid van haar glimlach was zo volmaakt dat niemand het een grijns zou durven noemen. Maar de voldoening die erachter

school gold uitsluitend haarzelf. Ze kon een man te gronde richten of een god machteloos maken met niets anders dan zijn eigen begeerte, waarover zij heer en meester was. Wapens waren in haar ogen een heel omslachtige manier om iemand het leven te benemen, vergeleken met hartstocht of de evenknie daarvan, wanhoop.

Aldus koesterde Afrodite haar woede, en liet hem aanwakken. Hefaistos maakte haar soms razend, maar ditmaal had hij niets speciaals gedaan dat haar tegen de haren in streek, dus zou ze hem niet afstraffen. Op de kust beneden haar hoorde ze een paar scholeksters tegen elkaar kwetteren, maar de vogels hadden haar nooit beledigd, dus die liet ze rustig doorgaan met hun hofmakerij. Nee, alleen mensen konden zo onuitstaanbaar zijn, je zo het bloed onder de nagels vandaan halen. Ze kwam even tot rust toen ze terugdacht aan de talloze manieren waarop ze zich in de loop der jaren op mensen had gewroken. Ze lachte opnieuw inwendig toen ze de lichamen zag die ze had vermorzeld, de levens die ze had verwoest. Geen slagveld kon bloediger zijn dan het hare, en dat terwijl ze nooit ook maar de nietigste pijl had afgevuurd.

En toch. Opnieuw voelde ze de woede in zich opkomen. En toch hadden de mensen niets geleerd van de lessen die de machtigste godin hun zo welwillend had gegund. Hadden ze de ondergang van de goddelozen gezien en beloofd hun leven te beteren? Misschien wel, maar dan waren ze zowel meenedplegers als heiligschenners. Want hier zat ze nou, niet in staat van haar bad te genieten omdat ze almaar moest denken aan die onvergeeflijke bewoners van een onbenullig eilandje in de Thracische Zee. Vóór vandaag kon ze de naam ervan nauwelijks onthouden, maar nu had ze een belofte in petto voor de bewoners van Lemnos, en die belofte zou ze sneller inlossen dan zij voor mogelijk hielden. Het zou hun berouwen dat ze haar beledigd hadden.

Het zou hun berouwen dat ze tempels hadden opgericht voor Zeus, voor Hera, en natuurlijk voor Artemis en Apollo. Dat ze er een voor Poseidon hadden gebouwd sprak vanzelf, omdat ze

zo'n groot deel van hun miserabele leven op zee doorbrachten. Ze hadden hun grootste tempel gewijd aan Hefaistos, wat de krenking nog pijnlijker maakte. Haar veronachtzamen, de godin bij wie iedereen altijd in de gunst wilde komen? Ze schudde haar hoofd en haar prachtige haar glansde in de zon. Ze had hun tijd genoeg gegund om hun onzalige misstap goed te maken en haar om vergiffenis te vragen. En hadden ze dat gedaan?

Als het nu nog een heiligdom voor Demeter was geweest, dan had ze misschien nog wel een enkeling in leven gelaten. Stervelingen hadden nu eenmaal een fatsoenlijke oogst nodig, dacht ze zo. Maar toen hadden ze besloten een tempel voor Athene te bouwen. Athene! En zelfs dat had ze door de vingers kunnen zien als de vrouwen maar tot haar hadden gebeden. Ze had een enkele keer een man ongemoeid gelaten als zijn vrouw haar daarom had gesmeekt. Maar de vrouwen van Lemnos hadden helemaal niets gedaan. Geen tempel, geen altaar, geen offers. Zo'n schoffering kon ze echt niet over haar kant laten gaan.

Ze kromde de vingers van haar linkerhand en bestudeerde haar amandelvormige nagels. Er viel niets onvolmaakts aan te bekenen. Een zangerig kreetje liet haar weten dat de Gratiën haar bad in gereedheid hadden gebracht, en ze stond op en keerde de zee de rug toe. Toen haar blik viel op de kruiken met perfect verwarmd water, de keurige stapels schone kleren en de flesjes met bedwelmend parfum, glimlachte ze. Ja, natuurlijk. Een betere manier om de bewoners van Lemnos te straffen was er niet.

Eione

*waren de dennen op de flanken van de berg Pelion
maar nooit omgehakt;*

De meeste vrouwen waren het erover eens dat het ergste was dat ze niet wisten of de mannen de waarheid spraken. Maar voor Eione – ook al zou ze later de anderen bevestigend toeknikken en daarmee haar eigen verdriet verbergen achter hun collectieve schaamte – was die onzekerheid bij lange na niet het ergste. Dat was dat allereerste moment geweest, de afkeer die zich op het gezicht van haar man aftekende toen ze zich op een ochtend net als anders naar hem omdraaide. Ze verwachtte gevangen te worden in zijn omhelzing, terwijl hij zijn kin op haar kruin liet rusten. Maar in plaats van zijn armen om haar heen te slaan keerde hij zich met een vertrokken gezicht van haar af. Ze opende haar mond om te vragen wat er mis was, maar veranderde meteen weer van gedachten. Misschien had hij ergens pijn, en in dat geval zou hij daar snel genoeg over beginnen. Maar ook al had ze nog nooit zo'n uitdrukking op zijn gezicht gezien, toch begreep ze meteen wat het was. Wat ze zag was geen pijn. Het was walging.

Ze wilde het er met haar zusters over hebben, maar toen ze hen later die dag sprak, merkte ze dat het haar niet lukte. Op een of andere manier boterde het niet tussen hen, alle vier waren ze kortaangebonden en deden ze afwerend. Gewoonlijk was Eione de vredestitcher, maar ze was nu te erg van slag om tussenbeide te komen, dus kibbelden ze over dingen die ze eigenlijk onnozel vonden, en toen ze weer naar huis ging was ze nog altijd even